

RETNINGSLINJER FOR VALG AV ARBEIDSLIVSKYNDIGE MEDDOMMERE

2024

Innhold

1. Valg av arbeidslivskyndige meddommere	3
2. Domstolenes behov for arbeidslivskyndige meddommere	3
3. Bestilling fra Domstoladministrasjonen til hovedorganisasjonene	3
4. Nærmere om prosessen hos hovedorganisasjonene og deres underorganisasjoner/medlemmer.....	3
5. Valgbarhet	4
5.1 Generelle krav til den som skal velges	4
5.2 Utelukkelse fra valg på grunn av stilling	5
5.3 Utelukkelse fra valg på grunn av vandel	5
6. Frist for innsending av forslag til Domstoladministrasjonen	6
7. Domstoladministrasjonens forberedelse av valget	6
8. Gjennomføring av valget.....	6
9. Etter valget	6
10. Fritak fra vervet.....	6

1. Valg av arbeidslivskyndige meddommere

Domstoladministrasjonen (DA) velger arbeidslivskyndige meddommere til domstolene i tråd med arbeidsmiljøloven § 17-6. Valget gjennomføres hvert fjerde år, og i 2024 er det valgår. Meddommerne skal velges for perioden 2025-2028.

2. Domstolenes behov for arbeidslivskyndige meddommere

I løpet av høsten 2023 innhentet DA innspill fra tingrettene og lagmannsrettene om hvor mange arbeidslivskyndige meddommere de anslår å ha behov for i kommende fireårsperiode.

3. Bestilling fra Domstoladministrasjonen til hovedorganisasjonene

I begynnelsen av valgåret sender DA brev til hovedorganisasjonene om hvor mange meddommere som skal velges fra hvert fylke, og hvordan fordelingen av disse mellom de ulike hovedorganisasjonene på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden skal være. DA ønsker jevn kjønnsfordeling i utvalgene, og oppfordrer hovedorganisasjonene til å foreslå like mange kvinner og menn. Vi oppfordrer også organisasjonene til å ha fokus på mangfold når det gjelder alder og bakgrunn.

Hovedorganisasjonenes frist for å rapportere inn sine kandidater til DA er 1. juni 2024.

4. Nærmere om prosessen hos hovedorganisasjonene og deres underorganisasjoner/medlemmer

Hovedorganisasjonene skal foreslå kandidater til vervene som arbeidslivskyndige meddommere, inndelt etter fylke. Hovedorganisasjonene har ulik struktur og samarbeidsform internt. Prosessen med å finne kandidater kan derfor tilpasses den enkelte organisasjon. Det er viktig for resultatet at hovedorganisasjonene foreslår antallet kandidater som er etterspurt fra DA, og at den fylkesvise fordelingen ivaretas.

Så snart som mulig etter mottak av bestillingen fra DA anbefaler vi at hovedorganisasjonene sender forespørsel til medlemsorganisasjon/fylkeslag/regioner/medlemmer (avhengig av organisasjonsstruktur - heretter omtalt som underorganisasjoner) om forslag til kandidater. Praktisk framgangsmåte tilpasses egen organisasjon.

Følgende informasjon bør kommuniseres tydelig til underorganisasjonene:

- Antall kandidater fordelt per organisasjon og fylke
- Kravene til valgbarhet i domstoloven (se nedenfor under pkt. 5)
- Krav om kjønnsbalanse
- Oppfordring om variasjon når det gjelder bransjetilhørighet og yrke/profesjon
- Nødvendigheten av grunnleggende digital kompetanse
- Intern frist for innsending av forslag til hovedorganisasjonen
- Oppfordring om kontroll av kontaktopplysninger og innhenting av samtykke/bekreftelse

Generell informasjon om rollen som arbeidslivskyndig meddommer er tilgjengelig på domstolenes nettsider: [Ulike typer meddommarar | Norges domstoler](#). Informasjonen kan brukes i arbeidet med å finne kandidater.

Hovedorganisasjonene må sørge for at nødvendig informasjon om personene som foreslås blir samlet og kontrollert, slik at fullstendig informasjon om den enkelte kandidat blir registrert hos

DA. Det bør gjennomføres kontroll av opplysninger om både nye kandidater, og kandidater som tidligere har blitt foreslått eller valgt.

Opplysningene vi behøver er:

- Personnummer
- Fornavn
- Etternavn
- Telefonnummer
- E-postadresse
- Yrke (utdanning)
- Stilling (stillingstittel)
- Arbeidssted
- Hvilken organisasjon som har foreslått kandidaten (hovedorganisasjon og eventuelt underorganisasjon)
- Fylke (hvilket fylkesutvalg kandidaten skal tilhøre)
- Kyndighet (*valgfritt*)

Ved sammenstilling av sin samlede liste bør hovedorganisasjonene være bevisst på balansen mellom gjenoppnevninger og nyoppnevninger. Det er positivt med en kombinasjon av meddommere med erfaring fra rollen, og nye meddommere. I tillegg kan det gjerne tas hensyn til variasjon i bransjetilhørighet og/eller yrkes-/profesjonsgrupper. Særlig i fylker som dekker store områder og/eller flere sammenslåtte fylker bør det sikres en viss geografisk spredning i forslagene.

Det må innhentes samtykke eller bekreftelse fra den enkelte kandidat før forslagene sendes til DA. Her tilpasses praksis til organisasjonsstrukturen. Noen underorganisasjoner gjør dette før forslag sendes til hovedorganisasjonen, mens enkelte hovedorganisasjoner ønsker å kontakte kandidatene etter at endelig liste er sammenstilt sentralt. Hvem som har ansvar for hva bør kommuniseres tydelig internt.

5. Valgbarhet

Reglene om meddommeres valgbarhet er fastsatt i domstolloven §§ 70-72. Det legges til grunn at disse gjelder for arbeidslivskyndige meddommere. DA er ansvarlig for at arbeidslivskyndige meddommere oppfyller valgbarhetsvilkårene på og etter valgtidspunktet. Vi legger allikevel til grunn at hovedorganisasjonene, så langt mulig, forsikrer seg om at kandidatene er valgbare før forslag sendes til DA.

5.1 Generelle krav til den som skal velges

Domstolloven § 70 stiller generelle krav til den som skal velges til meddommer:

Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrige være personlig egnet til oppgaven.

I tillegg må vedkommende

1. være over 21 år og under 70 år, ved valgperiodens start,
2. ikke være fradømt stemmeretten i offentlig anliggender,
3. ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkurskarantene,
4. stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret

som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen.

5.2 Utelukkelse fra valg på grunn av stilling

Domstolloven § 71 utelukker valg av personer som innehar visse stillinger:

Utelukket fra valg på grunn av stilling er:

1. Stortingets representanter og vararepresentanter,
2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,
3. statsforvaltere og assisterende statsforvaltere
4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,
5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet,
6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre,
7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselsskolen,
8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger,
9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.

Vi ber om at organisasjonene ikke foreslår kandidater som har permisjon fra stillingene listet opp i domstolloven § 71.

5.3 Utelukkelse fra valg på grunn av vandel

Domstolloven § 72 utelukker valg på grunn av vandel:

Utelukket fra valg på grunn av vandel er

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,
2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven § 40 eller §§ 62 til 65,
3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig,
4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,
5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig eller vedtakelsen,
6. den som har fått betinget påtaleunntatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig.

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.

DA vil gjennomføre vandelskontroll av kandidatene etter at forslag er mottatt fra hovedorganisasjonene.

6. Frist for innsending av forslag til Domstoladministrasjonen

Innen 1. juni 2024 skal hovedorganisasjonene sende lister over sine forslag til DA. Ved tidligere valg har listene blitt sendt som excel-filer via sikker filoverføring på e-post. I 2024 planlegges en ny løsning for innsending av listene via vår portal for meddommerutvalg. En excel-mal sendes sammen med brevet om antall ønskede kandidater. Brukerveiledningen til portalen sendes til hovedorganisasjonene så snart løsningen kommer på plass i løpet av våren 2024.

7. Domstoladministrasjonens forberedelse av valget

Når DA mottar hovedorganisasjonenes lister, blir disse kontrollert og sammenstilt på fylkesnivå. Dersom enkelte opplysninger mangler, vil DA kontakte organisasjonene for mer informasjon.

Antallet kandidater DA ber om inkluderer reserver. Det innebærer at ikke alle kandidater kan regne med å bli valgt. DA kan ta hensyn til kjønnsfordeling, variasjon i utdannings- og yrkesbakgrunn og mangold i helhetsvurderingene som gjøres for hvert fylkesutvalg.

De sammenstilte listene blir sendt til vandelskontroll hos politiet. Personer som ikke består vandelskontrollen fjernes fra listene. Listene suppleres med nye personer (kandidater som ble overflødige etter første gjennomgang) ved behov. DA kontakter hovedorganisasjonene dersom det oppstår behov for flere kandidater.

8. Gjennomføring av valget

DA gjennomfører selve valget innen 15. oktober 2024. Valgte meddommere gjøres tilgjengelige for domstolene i deres saksbehandlingssystem Lovisa.

9. Etter valget

DA sender brev til alle arbeidslivskyndige meddommere om at de er valgt innen utgangen av 2024. Meddommerne vil blant annet motta informasjon om følgende tema:

- Generelt om rollen som arbeidslivskyndig meddommere
- Meddommerne vil ikke bli kontaktet av domstolene før de blir innkalt til en sak
- Muligheten for å se status som valgt meddommer i Aktørportalen for meddommere og på meddommerutvalg.no
- Bruk av Aktørportalen for meddommere

DA sender kopier av de endelige listene til hovedorganisasjonene.

Utvalget trer i kraft 1. januar 2025, og varer ut 2028.

10. Fritak fra vervet

Dersom en arbeidslivskyndig meddommer ønsker fritak fra vervet etter at valget er gjennomført, må søknad om dette rettes til DA. Fritak vurderes etter reglene om fritak av meddommere i domstolloven kapittel 4. Den aktuelle hovedorganisasjonen vil motta kopi av eventuelle fritaksvedtak.